

הגדרה: יהי G דקדוק חסר הקשר. G נקרא דקדוק רב משמעי אם קיימת מילה $w \in L(G)$ כך שלמילה w יש שני עצי גזירה שונים (או שתי גזירות ימניות ביותר או שתי גזירות שמאליות ביותר שונות).

תהי L שפה חסרת הקשר. L תקרא שפה רב משמעית טבועה אם כל דקדוק חסר הקשר G כך ש $L = L(G)$ הוא דקדוק רב משמעי.

משפט: השפה $L = \{a^i b^j c^j \mid i, j \geq 1\} \cup \{a^i b^j c^j \mid i, j \geq 1\}$ היא שפה רב משמעית טבועה.

הופיע במועד א', סמסטר אביב, התשס"ה - 2005.
הוכחה: ברור ש L היא שפה חסרת הקשר, כאיחוד של שפות חסרות הקשר.

נראה שכל דקדוק חסר הקשר G כך ש $L = L(G)$ הוא דקדוק רב משמעי.

יהי G דקדוק חסר הקשר כך ש $L = L(G)$.

נראה כי G הוא דקדוק רב משמעי.

יהי k הקבוע המובטח מלמת הניפוח של $Ogden$. (אם הקבוע קטן מ 3 אז נבחר $k = 3$).

נתבונן במילה $z = a^k b^k c^{k+k!}$.

נסמן את k המקומות הראשונים ב z (את המקומות של ה a -ים).

נכתוב את $z = uvwxy$ בצורה כך שהתנאים של הלמה מתקיימים.

על פי הלמה, w מכילה מקום מסומן ולכן המילה נראית כך:

???	???	???a???	???	???
u	v	w	x	Y

מכיוון שלפני כל a יכולים להיות רק a -ים נוספים, נקבל ש $uv \in \{a\}^*$.

aa...a	aa...a	a???	???	???
u	v	w	x	y

אם x מכיל שני סימנים שונים (a ו b או b ו c), אזי בגלל הסדר של הסימנים בהגדרה של L , נקבל

ש $uv^2wx^2y \notin L$ בסתירה ללמה. זאת מכיוון שהמילה הזאת תכיל את הקטע $ab...ab$ או $bc...bc$.

לכן $x \in \{a\}^*$ או $x \in \{b\}^*$ או $x \in \{c\}^*$.

נסמן: $|x| = q$, $|v| = p$

אם $x \in \{a\}^*$ אז $uv^2wx^2y = a^{k+p+q}b^k c^{k+k!} \notin L$, לכן זה לא יכול להיות.

אם $x \in \{c\}^*$ אז $uv^2wx^2y = a^{k+p}b^k c^{k+k!+q} \notin L$, לכן זה לא יכול להיות.

לכן $x \in \{b\}^*$.

נסתכל על המילה $z' = uv^2wx^2y \in L$. מכיוון ש $x \in \{b\}^*$ ומכיוון ש $v \in \{a\}^*$, נקבל ש

$$uv^2wx^2y = a^{k+p}b^{k+q}c^{k+k!} \in L$$

זאת אומרת ש $k + p = k + q$ או ש $k + q = k + k!$ ($\#_a(z') = \#_b(z')$) או ש $k + q = k + k!$ ($\#_b(z') = \#_c(z')$)

מכיוון ש $q < k < k!$ ($k < k!$ עבור כל $k \geq 3$) זה אומר שבהכרח $k + p = k + q$ ולא $k + q = k + k!$. לכן $|x| = |v| = p$.

נגדיר: $m = \frac{k!}{p}$ (זהו מספר שלם כי p הוא מספר טבעי קטן או שווה ל k).

$$uv^{m+1}wx^{m+1}y = uv^{\frac{k!}{p}+1}wx^{\frac{k!}{p}+1}y = a^{k+k!}b^{k+k!}c^{k+k!} \text{ אזי:}$$

לכן על פי הלמה זה אומר שניתן לגזור:

$$S \Rightarrow^+ uAy \Rightarrow^+ uv^iAx^i y \Rightarrow^+ uv^{m+1}wx^{m+1}y = a^{k!+k}b^{k!+k}c^{k!+k}$$

זאת אומרת ש A גוזר a -ים משמאלו ו b -ים מימינו (כי y מכיל כבר את כל ה c -ים שבמילה $(a^{k!+k}b^{k!+k}c^{k!+k})$).

באופן דומה, אם נתחיל מהמילה $a^k b^k c^k$ נקבל:

$$S \Rightarrow^+ u'By' \Rightarrow^+ u'v^iBx^i y' \Rightarrow^+ u'v^m w'x^m y' = a^{k+k!}b^{k+k!}c^{k+k!}$$

כאשר $x' \in \{c\}^*$ ו $v' \in \{b\}^*$

זאת אומרת ש B גוזר b -ים משמאלו ו c -ים מימינו (כי u' מכיל כבר את כל ה a -ים שבמילה $(a^{k!+k}b^{k!+k}c^{k!+k})$).

נוכיח שלשתי הגזירות הנ"ל יש עצי גזירה שונים.

A "גוזר" a -ים ו b -ים ו B "גוזר" b -ים ו c -ים.

לכן A ו B לא מופיעים באותו המסלול - אחרת נקבל c לפני b במילה של L .

לכן, אם G הוא דקדוק חד משמעי, קיימת תבנית פסוקית $S \Rightarrow^* t_1 A t_2 B t_3$ (ולא קיימות תבניות פסוקיות

$$A \Rightarrow^* t_1 B t_2 \text{ או } B \Rightarrow^* t_2 A t_3) \text{ כך ש } t_1 \in \{a\}^*, t_2 \in \{b\}^*, t_3 \in \{c\}^*.$$

נתבונן במילה: $z_{i,j} = t_1 v^i w x^i t_2 (v')^j w' (x')^j t_3 \in L$ למה היא שייכת ל L ?

כי ניתן לגזור $S \Rightarrow^* t_1 A t_2 B t_3$ וניתן לגזור $A \Rightarrow^* v^i w x^i$ ו $B \Rightarrow^* (v')^j w' (x')^j$

$$\#_a(z_{i,j}) \leq |t_1| + i|v| + |w| \text{ (יכול להיות פחות כי } w \text{ יכול להכיל גם } b\text{-ים)}$$

$$\#_b(z_{i,j}) \geq i|x| + |t_2| + j|v'| \text{ (יכול להיות יותר כי } w' \text{ יכול להכיל גם } b\text{-ים. נשים לב ש } i|x| = i|v|)$$

$$\#_c(i, j) \leq |w'| + j|x'| + |t_3| \text{ (שוב } w' \text{ יכול להכיל גם } b\text{-ים. נשים לב ש } j|v'| = j|x'|)$$

עבור i, j מספיק גדולים, נקבל $\#_b(z_{i,j}) > \#_a(z_{i,j})$ וגם $\#_b(z_{i,j}) > \#_c(z_{i,j})$ בסתירה לכך שהמילה

הזאת שייכת ל L .

$$(i \geq \frac{|t_3| + |w| - |t_2|}{|v|} \text{ ו } j \geq \frac{|t_1| + |w| - |t_2|}{|w'|}) \text{ (מספיק)}$$

צורה נורמאלית של גריבך

הגדרה: גזירה מין הצורה $A \rightarrow \alpha$ תקרא "A-גזירה"

למה 1: יהי $G = (V, T, P, S)$ דקדוק חסר הקשר ויהי $A \rightarrow \alpha B \beta \in P$ כלל גזירה ב G .

יהיו $\delta_1 | \delta_2 | \dots | \delta_n$ כל ה $B \rightarrow$ גזירות של P .

יהי $G_1 = (V, T, P_1, S)$ דקדוק כך הוזהה לדקדוק G פרט להבדל בכללי הגזירה:

$$P_1 = (P - \{A \rightarrow \alpha B \beta\}) \cup \{A \rightarrow \alpha \delta_i \beta \mid 1 \leq i \leq n\}$$

אזי: $L(G_1) = L(G)$.

(כלומר, אם במקום לגזור מ A את $\alpha B \beta$ גוזרים ישיר את α ואחריו אחד מהדברים ש B גוזר ואחריו β , אז השפה של הדקדוק לא משתנה).

למה 2: יהי $G = (V, T, P, S)$ דקדוק חסר הקשר ותהינה $A \rightarrow A\alpha_1 | A\alpha_2 | \dots | A\alpha_n$ כל ה A -

גזירות של G מין הצורה $A \rightarrow A\alpha$, ותהינה $A \rightarrow \beta_1 | \beta_2 | \dots | \beta_m$ כל ה A -גזירות האחרות של G .

יהי $G_1 = (V \cup \{B\}, T, P_1, S)$ דקדוק חסר הקשר, כאשר B הוא משתנה חדש ו P_1 מתקבל מ P על ידי החלפה של כל ה A -גזירות של P בגזירות:

$$A \rightarrow \beta_i B, A \rightarrow \beta_i, B \rightarrow \alpha_i, B \rightarrow \alpha_i B$$

אזי: $L(G_1) = L(G)$.

הוכחה: כל גזירה שמאלית ביותר מ A חייבת להסתיים ב $A \rightarrow \beta_i$.

נחליף את הגזירה:

$$A \Rightarrow A\alpha_{i1} \Rightarrow A\alpha_{i2}\alpha_{i1} \Rightarrow \dots \Rightarrow A\alpha_{i(p)}\alpha_{i(p-1)}\dots\alpha_{i1} \Rightarrow \beta_j\alpha_{i(p)}\alpha_{i(p-1)}\dots\alpha_{i1}$$

בגזירה:

$$A \Rightarrow \beta_j B \Rightarrow \beta_j\alpha_{i(p)}B \Rightarrow \beta_j\alpha_{i(p)}\alpha_{i(p-1)}B \Rightarrow \dots \Rightarrow \beta_j\alpha_{i(p)}\alpha_{i(p-1)}\dots\alpha_{i2}B \Rightarrow \beta_j\alpha_{i(p)}\alpha_{i(p-1)}\dots\alpha_{i1}$$

ולהיפך.

(במעבר מהדקדוק G לדקדוק G_1 ביטלנו את הרקורסיה השמאלית, כפי שלמדנו בקורס קומפילציה).

משפט: תהי L שפה חסרת הקשר כך ש $\varepsilon \notin L$. אזי L נוצרת על ידי דקדוק $G = (V, T, P, S)$ שכל

כללי הגזירה שלו הם מין הצורה $A \rightarrow a\alpha$ כך ש $a \in T$ ו $\alpha \in V^*$.

הוכחה: L שפה חסרת הקשר ולכן קיים לה דקדוק חסר הקשר $G = (V, T, P, S)$ כך ש $L = L(G)$ ו

G הוא בצורה הנורמאלית של חומסקי.

(כלומר כללי הגזירה הם מהצורות: $A \rightarrow BC$ או $A \rightarrow a$ כך ש $B, C \in V$ ו $a \in T$)

(ראינו בקורס אוטומטים ושפות פורמאליות הוכחה לכך שלכל שפה חסרת הקשר קיים דקדוק כזה)

יהי $V = \{A_1, A_2, \dots, A_n\}$ - אוסף המשתנים של G .

על ידי הוספת משתנים חדשים ושינוי גזירות, נגיע לדקדוק שקול שכל גזירותיו הן מהצורה $A_i \Rightarrow A_j \gamma$

ומקיימות $i < j$.

נעשה זאת באינדוקציה על האינדקס k של A_k .

נניח כי עבור כל i קטן מ k שינינו את כל הגזירות כך שאם קיים כלל הגזירה $A_i \Rightarrow A_j \gamma$ אז $i < j$.

אם $A_k \rightarrow A_j \gamma$ היא גזירה שמקיימת $j < k$, אז נחליף את A_i באגף הימני של כל A_j גזירות ובכך נקטין את ההפרש $k - j$.

את כל הגזירות הן מין הצורה $A_j \rightarrow A_j \gamma$ נחליף על פי הלמה השניה ע"י הכנסת משתנה חדש B_j .

מכיוון שיצאנו מדקדוק מהצורה הנורמאלית של חומסקי, בסוף נקבל גזירות מהצורה:

$$A_i \rightarrow A_j \gamma \text{ כאשר } i < j \text{ ו } \gamma \in V^+$$

$$A_i \rightarrow a \gamma \text{ כאשר } a \in T \text{ ו } \gamma \in V^+$$

$$B_i \rightarrow (V^* \cup T)\{B_1, \dots, B_{i-1}\}^+$$

נבצע עוד פעם הצבה על פי הלמה הראשונה, ונקבל דקדוק בצורה הנורמאלית של גריבך.

דוגמה:

$S = A_1, A_1 \rightarrow A_2 A_3, A_2 \rightarrow A_3 A_1 | b, A_3 \rightarrow A_1 A_2 | a$
 המטרה: להמיר את הדקדוק לדקדוק שכל הגזירות שלו הן מהצורה: $A \rightarrow a \alpha$ כך ש $a \in T$ ו $\alpha \in V^*$.
 כרגע הבעיה היא בגזירות $A_1 \rightarrow A_2 A_3, A_2 \rightarrow A_3 A_1, A_3 \rightarrow A_1 A_2$ כי האות הראשונה באגף הימני היא לא טרמינל.

נדאג לכך שלא יהיו גזירות $A_i \rightarrow A_j \gamma$ כך ש $j \leq i$. זאת אומרת שצריך לטפל בגזירה $A_3 \rightarrow A_1 A_2$.
 באמצעות **למה 1**, נחליף אותה לגזירה $A_3 \rightarrow A_2 A_3 A_2$ ונקבל שהגזירות שלנו כעת הן:

$$A_1 \rightarrow A_2 A_3, A_2 \rightarrow A_3 A_1 | b, A_3 \rightarrow A_2 A_3 A_2 | a$$

נבצע זאת שוב, הפעם הגזירה הבעייתית היא $A_3 \rightarrow A_2 A_3 A_2$, מאותה סיבה. נחליף אותה בעזרת **למה 1** לגזירות $A_3 \rightarrow A_3 A_1 A_3 A_2 | b A_3 A_2$ ונקבל שהגזירות שלנו כעת הן:

$$A_1 \rightarrow A_2 A_3, A_2 \rightarrow A_3 A_1 | b, A_3 \rightarrow A_3 A_1 A_3 A_2 | b A_3 A_2 | a$$

כעת קיבלנו רקורסיה שמאלית בגזירה $A_3 \rightarrow A_3 A_1 A_3 A_2$. באמצעות **למה 2** נחליף את ה A_3 -גזירות

$$B_3 \rightarrow A_1 A_3 A_2 | A_1 A_3 A_2 B_3 \text{ ו } A_3 \rightarrow b A_3 A_2 | a | b A_3 A_2 B_3 | a B_3$$

הגזירות שנשארו להן כרגע הן:

$$B_3 \rightarrow A_1 A_3 A_2 | A_1 A_3 A_2 B_3, A_3 \rightarrow b A_3 A_2 | a | b A_3 A_2 B_3 | a B_3, A_2 \rightarrow A_3 A_1 | b, A_1 \rightarrow A_2 A_3$$

כלומר, הגזירות שלנו הן מהצורות

$$A_i \rightarrow A_j \gamma \text{ כאשר } i < j \text{ ו } \gamma \in V^+$$

$$A_i \rightarrow a \gamma \text{ כאשר } a \in T \text{ ו } \gamma \in V^+$$

$$B_i \rightarrow (V^* \cup T)\{B_1, \dots, B_{i-1}\}^+$$

נמשיך לבצע הצבות בעזרת **למה 1** - נבטל את ה A_2 בגזירה $A_1 \rightarrow A_2 A_3$

$$\text{ונבטל את ה } A_1 \text{ בגזירות } B_3 \rightarrow A_1 A_3 A_2 | A_1 A_3 A_2 B_3$$

$$\text{נקבל: } A_2 \rightarrow A_3 A_1 | b, A_1 \rightarrow A_3 A_1 A_3 | b A_3$$

$$B_3 \rightarrow A_2 A_3 A_3 A_2 | A_2 A_3 A_3 A_2 B_3, A_3 \rightarrow b A_3 A_2 | a | b A_3 A_2 B_3 | a B_3$$

כעת נבטל בעזרת **למה 1** את ה A_3 הראשון בגזירה $A_1 \rightarrow A_3 A_1 A_3$ ואת ה A_3 בגזירה $A_2 \rightarrow A_3 A_1 | b$

$$\text{ואת ה } A_2 \text{ הראשון בגזירות } B_3 \rightarrow A_2 A_3 A_3 A_2 | A_2 A_3 A_3 A_2 B_3$$

נקבל: $A_1 \rightarrow bA_3A_2A_1A_3 \mid aA_1A_3 \mid bA_3A_2B_3A_1A_3 \mid aB_3A_1A_3 \mid bA_3$

$A_2 \rightarrow bA_3A_2A_1 \mid aA_1 \mid bA_3A_2B_3A_1 \mid aB_3A_1 \mid b$

(במקור במקום $A_2 \rightarrow aB_3A_1$ היה רשום $A_2 \rightarrow aB_3A_3A_1$ אולם נראה לי שזו טעות - לבדוק!!!)

$A_3 \rightarrow bA_3A_2 \mid a \mid bA_3A_2B_3 \mid aB_3$

$B_3 \rightarrow A_3A_1A_3A_3A_2 \mid bA_3A_3A_2 \mid A_3A_1A_3A_3A_2B_3 \mid bA_3A_3A_2B_3$

(במקור במקום $B_3 \rightarrow A_3A_1A_3A_3A_2B_3$ היה רשום $B_3 \rightarrow A_3A_1A_3A_3A_2$ אולם נראה לי שזו טעות)

נעת נבטל בעזרת למה 1 את ה A_3 הראשון בגזירות $B_3 \rightarrow A_3A_1A_3A_3A_2 \mid A_3A_1A_3A_3A_2B_3$

נקבל: $A_1 \rightarrow bA_3A_2A_1A_3 \mid aA_1A_3 \mid bA_3A_2B_3A_1A_3 \mid aB_3A_1A_3 \mid bA_3$

$A_2 \rightarrow bA_3A_2A_1 \mid aA_1 \mid bA_3A_2B_3A_1 \mid aB_3A_1 \mid b$

$A_3 \rightarrow bA_3A_2 \mid a \mid bA_3A_2B_3 \mid aB_3$

$B_3 \rightarrow bA_3A_2A_1A_3A_3A_2 \mid aA_1A_3A_3A_2 \mid bA_3A_2B_3A_1A_3A_3A_2 \mid aB_3A_1A_3A_3A_2 \mid bA_3A_3A_2 \mid$

$bA_3A_2A_1A_3A_3A_2B_3 \mid aA_1A_3A_3A_2B_3 \mid bA_3A_2B_3A_1A_3A_3A_2B_3 \mid aB_3A_1A_3A_3A_2B_3 \mid bA_3A_3A_2B_3$

קיבלנו דקדוק שכל כללי הגזירה שלו הם מין הצורה $A \rightarrow a\alpha$ כך ש $a \in T$ ו $\alpha \in V^*$.
דקדוק כזה נקרא דקדוק מהצורה הנורמאלית של גריבך!

אוטומטים עם מחסניות

הגדרה: אוטומט עם מחסנית M הוא מערכת $M = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, z_0, F)$ כאשר:

1. Q היא קבוצה סופית של מצבים.
2. Σ היא האלפבית של הקלט.
3. Γ היא האלפבית של המחסנית.
4. $q_0 \in Q$ הוא המצב ההתחלתי.
5. $z_0 \in \Gamma$ הוא הסימן ההתחלתי של המחסנית.
6. $F \subseteq Q$ הוא קבוצה של המצבים המקבלים.
7. δ יחס מעבר: $\delta \subseteq Q \times (\underbrace{\Sigma \cup \{\varepsilon\}}_*) \times \underbrace{\Gamma \times Q \times \Gamma^*}_{**}$

* - ההחלטה לאן לעבר נעשית על פי המצב הנוכחי, הסימן של הקלט, והסימן העליון של המחסנית.
 ** - המצב החדש ו"התוספת" למחסנית.

אפשר לומר ש δ היא פונקציה: $\delta: Q \times (\Sigma \cup \{\varepsilon\}) \times \Gamma \rightarrow 2^{(Q \times \Gamma^*)}$
 הסימן של הקלט והסימן העליון של המחסנית, ומוציאה אוסף של זוגות - מצב חדש אפשרי ותוספת אפשרית למחסנית המתאימה לו.

תצורה (קונפיגורציה) של M היא השלישייה (q, w, γ) כאשר $q \in Q$ הוא המצב הנוכחי, $w \in \Sigma^*$ הוא שארית הקלט ו $\gamma \in \Gamma^*$ הוא התכולה של המחסנית מלמעלה למטה.

נכתוב $(q, aw, Z\alpha) \mid -_M (p, w, \beta\alpha)$ אם ורק אם $((q, a, Z), (p, \beta)) \in \delta$
 כאשר $\alpha, \beta \in \Gamma^*$, $Z \in \Gamma$, $w \in \Sigma^*$, $q, p \in Q$, $a \in \Sigma \cup \{\varepsilon\}$

נגדיר את באופן הרגיל:

- $\mid -^i$ - מעבר באמצעות i הפעלות של הפונקציה δ
- $\mid -^+$ - מעבר באמצעות מספר חיובי כלשהו של הפעלות של הפונקציה δ
- $\mid -^*$ - מעבר באמצעות מספר חיובי כלשהו או אפס הפעלות של הפונקציה δ

נגדיר: $L(M) = \{w \mid (q_0, w, z_0) \mid -^* (p, \varepsilon, \gamma) \wedge p \in F\}$

כלומר, השפה של M היא אוסף כל המילים שניתן להגיע מהם לתצורה שבה המצב מקבל ולא נשארה אף שארית מהמילה. זוהי קבלה ע"י מצב סופי.

$N(M) = \{w \mid (q_0, w, z_0) \mid -^* (p, \varepsilon, \varepsilon)\}$

כלומר, אוסף המילים שניתן להגיע מהן לתצורה שבה המילה הסתיימה והמחסנית התרוקנה.

משפט: L היא שפה חסרת הקשר אם ורק אם קיים לה אוטומט מחסנית M המקבל באמצעות מצבים מקבלים כך ש $L = L(M)$.

משפט: L היא שפה חסרת הקשר אם ורק אם קיים לה אוטומט מחסנית M המקבל באמצעות ריקון המחסנית כך ש $L = N(M)$.

(ההוכחה לשני המשפטים בקורס אוטומטים ושפות פורמאליות)

משפט: שפות חסרות הקשר סגורות תחת חיתוך עם שפות פורמאליות. כלומר, אם L_1 שפה חסרת הקשר ו L_2 שפה רגולארית אז $L_1 \cap L_2$ היא שפה חסרת הקשר.

הוכחה: L_1 שפה חסרת הקשר ולכן קיים לה אוטומט מחסנית $M = (Q_M, \Sigma, \Gamma, \delta_M, q_0, z_0, F_M)$ כך ש $L_1 = L(M)$.

L_2 שפה רגולארית ולכן קיים לה אוטומט סופי $A = (Q_A, \Sigma, \delta_A, p_0, F_A)$ כך ש $L_2 = L(A)$.

מספיק להוכיח שלשפה $L = L_1 \cap L_2$ יש אוטומט מחסנית M' כך ש $L = L(M')$.

נבנה אוטומט $M' = (Q_A \times Q_M, \Sigma, \Gamma, \delta, [q_0, p_0], z_0, F_A \times F_M)$

כאשר $\delta \left(([p, q], a, Z), ([p', q'], \gamma) \right) \in \delta$ אם ורק אם מתקיים שני הדברים הבאים:

$$1. (p, a, p') \in \delta_A$$

$$2. ((q, a, Z)(q', \gamma)) \in \delta_M$$

$$(\varepsilon \cup \{a \mid a \in \Sigma\})$$

כלומר, בנינו "אוטומט מכפלה" של שני האוטומטים.

ניתן להוכיח באינדוקציה על ספר התנועות כי $L(M') = L(M) \cap L(A)$.

משפט: תהי $L \subseteq \Delta^*$ שפה חסרת הקשר. אם ההעתקה $h: \Sigma^* \rightarrow \Delta^*$ היא הומומורפיזם, אזי השפה $h^{-1}(L) = \{w \in \Sigma^* \mid h(w) \in L\}$ היא שפה חסרת הקשר.

אוטומט מחסנית דטרמיניסטי

הגדרה: אוטומט מחסנית דטרמיניסטית הוא מערכת $M = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, z_0, F)$ כאשר כל הרכיבים של M חוץ מ δ הם כמו באוטומט מחסנית רגיל (לא דטרמיניסטי) ו δ הוא העתקה חד ערכית: $\delta: Q \times (\Sigma \cup \{\varepsilon\}) \times \Gamma \rightarrow Q \times \Gamma^*$.

בנוסף על M לקיים את התנאי הבא:

אם $\delta(q, \varepsilon, Z)$ מוגדר, אזי לכל $a \in \Sigma$ $\delta(q, a, Z)$ לא מוגדר.

אוטומטים דטרמיניסטים מקבלים על ידי מצב סופי.

למה: יהי $M = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, z_0, F)$ אוטומט מחסנית דטרמיניסטי. אזי ניתן לבנות אוטומט מחסנית

דטרמיניסטי שקול" $M' = (Q', \Sigma, \Gamma', \delta', q_0', z_0', F')$ שתמיד עושה את "התנועה הבאה" (אם שארית הקלט איננה ריקה). כלומר:

1. לכל $q \in Q'$ ו $Z \in \Gamma'$ או שמוגדר $\delta(q, \varepsilon, Z)$ או שלכל $a \in \Sigma$ מוגדר $\delta(q, a, Z)$.

(כלומר, לכל זוג - מצב ואות במחסנית, אם אין מסע ε אז שאפשר להתקדם עם כל אות קלט)

2. אם $\delta(q, a, z_0') = (p, \gamma)$ אזי $\gamma \in \Gamma^*$, $a \in \Sigma \cup \{\varepsilon\}$, $q \in Q'$.

(לא מוחקים את תחתית המחסנית).

הוכחה:

נגדיר: $F' = F$, $Q' = Q \cup \{q_0', q_e\}$, $\Gamma' = \Gamma \cup \{z_0'\}$

$\delta'(q_0', \varepsilon, z_0') = (q_0, z_0 z_0')$ - כלומר, הצעד הראשון של האוטומט הוא לדחוף את סימן תחתית

המחסנית המקורית, ולעבור למצב ההתחלתי של האוטומט המקורי.

אם $\delta(q, \varepsilon, Z)$ אינו מוגדר וגם $\delta(q, a, Z)$ אינו מוגדר עבור $a \in \Sigma$ כלשהו, אזי $\delta'(q, a, Z) = (q_e, Z)$ - כלומר, אם אי אפשר להמשיך מתצורה כלשהי באוטומט המקורי, אז נכנסים למצב בור דוחה.

אחרת, $\delta'(q, a, Z) = \delta(q, a, Z)$.

$\delta'(q, a, z_0') = (q_e, z_0')$ אם המחסנית המקורית התרוקנה נכנסים לבור.

$\delta'(q_e, a, Z) = (q_e, Z)$ מהבור לא יוצאים לעולם ולא מרוקנים את המחסנית.

הגדרה: תהי (q, w, α) תצורה של אוטומט מחסנית דטרמיניסטי.

q הוא המצב בו נמצא האוטומט.

w הוא שארית הקלט.

α הוא תוכן המחסנית.

(q, w, α) נקראת **תצורת לולאה** אם עבור כל $i > 0$ קיימת תצורה (q_i, w, α_i) כך ש $|\alpha_i| \geq |\alpha|$

וגם $(q, w, a) | - (q_1, w, \alpha_1) | - \dots | - (q_i, w, \alpha_i)$

כלומר, מהתצורה הזאת כל התקדמות מתבצעת באמצעות מסע ε ואורך המילה שבמחסנית לא קטן.

נשים לב ש $(q, w, A\delta)$ היא תצורת לולאה אם ורק אם (q, ε, A) היא תצורת לולאה. זאת מכיוון

שבכל צעד לא מסתכלים על האות שבקלט, ולא מסתכלים על תוכן המחסנית, מלבד האות שבראשה.

$(w \in \Sigma^*, q \in Q, \delta \in \Gamma^*, A \in \Gamma)$

בנוסף, קיימות תצורות שאינן תצורות לולאה, שגוזרות תצורת לולאה.